

METODBESKRIVNING

Underhåll, rengöring och renovering av fogar

Version: April 2024

Informationen och i synnerhet rekommendationerna avseende applikation och slutanvändning av Sikaprodukterna lämnas i god tro baserat på Sikas nuvarande kunskap och erfarenhet av produkterna när dessa lagras, hanteras och används under normala förhållanden på ett korrekt sätt. I praktiken kan differenserna i material, underlag och den aktuella platsen variera på sådant sätt att ingen garanti vad gäller användbarhet eller lämplighet för ett visst ändamål kan lämnas. Med hänsyn härtill kan något rättsligt ansvar av vad slag det må vara varken härledas från denna information eller från någon skriftlig rekommendation eller i övrigt beträffande produkten lämnade råd. Hänsyn måste vid användningen även tas till tredje mans ägande och andra eventuella rättigheter. Alla order accepteras under förutsättningen av att Sikas aktuella försäljnings- och leveransbestämmelser är gällande. Användaren skall alltid använda sig av den senaste utgåvan av den aktuella produktens tekniska datablad, vilket kan erhållas vid förfrågan eller på hemsidan www.sika.se.

1. Inledning

En byggnad behöver under sin livslängd ett visst underhåll, detta gäller även tätningar och fogar. Det kan behövas underhåll och byte av fogar beroende på åldring eller försämring av fogmassan. Om en fogmassa inte är hel är det viktigt att förstå varför och att ersätta den med en som fungerar i den miljön och har de egenskaper som krävs så som ökad flexibilitet eller kemikaliebeständighet.

Gäller ej gamla fogmassor med innehåll som är miljöbelastande t ex så som fogmassor med PCB då skall arbetet och sanering utföras av auktoriserad entreprenör med relevant utbildning..

2. Underhåll och rengöring

Följande rekommendationer är avsedda att underlätta rätt rengöring, skötsel, underhåll och reparation av Sika® fogmassor. Eftersom underlag och miljö varierar kraftigt, kan lokalt anpassad rengöring krävas.

2.1 Vidhäftningstest

Vidhäftningstestet är en genomgång av kvaliteten på byggnadens fogar. Testet underlättar upptäckt av dåligt fungerande fogar. Det inkluderar fogar applicerade utan tillräckligt förarbete eller fel användning av primer, fel fogdimensionering eller om primer helt saknas. Testet omfattar okulär besiktning samt ett enkelt dragprov.

Vidhäftningstest bör dokumenteras. Omfattning 5 tester/dragprov på de första 500 löpmeterna därefter 1 test per 500 löpmetrar. Alternativt 1 test per våning efter de första 5 testen.

Beskrivning av dragprov:

- Skär av fogmassan vinkelrät mot foglängden med en brytbladskniv.
- Gör 2 snitt längs med fogen från det vinkelräta snittet, ca 75 mm långa.
- Gör en markering 25 mm ut på fogmassan.
- Ta ett fast grepp 50 mm av fogmassan räknat från 25 mm markeringen drag i 90° vinkel.
- Kontrollera vidhäftningen på fogmassan mot båda sidorna av underlaget separat, detta utförs genom att förlänga snittet på ena sidan och undersöka vidhäftningen på den andra upprepa på motsatt sida.
- Godkänt är: 100% kohesionsbrott, (kohesion fogmassans inre hållfasthet/sammanhållning, adhesion är fogmassans vidhäftning mot underlaget).

Vid adhesionsbrott bör fler test göras och orsak till vidhäftningsbrottet utredas.

- Undersök på den bortskurna delen så att fogmassan har fyllt den del som skall vara fylld och att dimensionering är rätt enligt ritning/riktlinjer.
- Dokumentera resultaten förslagsvis i en projektpärm.

2.2 Inspektion

Elastiska fogar bör inspekteras årligen, eller snarast efter misstanke om skada/läckage som en del i fastighetsunderhållet. Första delen av underhållet är en enkel okulär besiktning för att identifiera någon av följande skador.

- Vidhäftningsbrott
- Kohesionsbrott i fogmassan
- Kohesionsbrott i underlaget nära fogen
- Någon form av läckage

Då inte alla fel kan upptäckas med okulärbesiktning kan fogmassan sättas under press genom att försiktigt trycka på fogmassan med ett verktyg som inte skadar yta. Vanligtvis inspekteras inte hela ytan utan stickprov genomförs. Vid upptäckt av fel eller brister i fogmassan behöver en större undersökning göras. Följande information bör då tas fram:

- Antal fel och var de är lokaliserade
- Generell uppfattning om tillståndet i fasaden och fogmassan
- Fogdimensionering
- Typ och tillstånd av bottningslist
- Typ och tillstånd på underlaget (vidhäftningsytorna för fogmassan)
- Generell uppfattning så som läckage eller gamla lagningar. Skador på fasaden

2.3 Rengöring

Fogmassan kan rengöras samtidigt som fasaden. Det är viktigt att rengöringen av fogmassan genomförs på ett sådant sätt att den inte tar skada. Nedan finns förslag på rengöringsmetod för fogmassan. Det är viktigt att kontrollera att rengöringsinstruktionerna för fogmassan inte är i strid med de instruktioner som finns för rengöring av fasaden och tvärt om. Detta skall kontrolleras före rengöringen startar.

Rengöringsförfarande:

- Rengöring av fogmassan bör ske regelbundet
- Rengör fogmassan med varmt eller kallt vatten dock ej varmare än 50°C använd lågt tryck och ett mildt rengöringsmedel
- Hårt nedsmutsade ytor kan rengöras med en mjuk borste
- Efterskölj alla ytor med rent vatten

Följande rengöringsmetoder skadar fogmassan och är därför ej acceptabla:

- Tung mekanisk bearbetning
- Tvätt med högtryckstvätt
- Tvätt med varma vätskor/kemikalier över 50°C
- Aggressiva kemiska rengöringsmedel såsom klorin eller ammoniak
- Lång belastning av rengöringsmedel (över 3 timmar)

3. Fogrenovering

3.1 Kompatibilitet av olika teknologier för fogmassor

Vid renovering av fogar är det mycket viktigt att veta om den nya fogmassan är kompatibel med den gamla. Kemisk okompatibilitet och eller mjukgörarvandring mellan fogmassorna leder till vidhäftningsproblem. Tabellen nedan rådger vilka teknologier som kan ersätta existerande. Oavsett skall vidhäftning och kompatibilitet testas i varje enskilt fall.

Tabell 1: Matris för kompatibilitet

- ++ Föredragen lösning
- + Bra lösning
- Ej fungerande

Ersättande fogmassa \ Existerande fogmassa	Polyuretan	Silan terminerad polymer	Silikon
Polyuretan	++	+	+
Silan terminerad polymer	+	++	+
Silikon	-	-	++

3.2 Fogrenovering beroende på söndrig fogmassa

Före renovering är det viktigt att utreda varför den gamla fogmassan inte fungerade. I steg två skall en fungerande lösning användas, som klarar de krav som finns eller så skall förutsättningarna i fogen ändras så att en fungerande lösning kan säkerställas.

3.3 Fogrenovering beroende på felaktig dimensionering

Vid renovering där fogningen fallerat beroende på felaktig dimensionering fel klass av fogmassa, skall fogen renoveras med en fogmassa som klarar de rörelser som finns i fogen. Om problemet är felaktig dimensionering av fogbredden måste fogbredden anpassas till rätt bredd före fogning. Annars återkommer problemet. Om uppsågning av elementen ej är möjlig är den kvarvarande lösningen tätning med band (se kapitel 5).

4. Fogrenovering

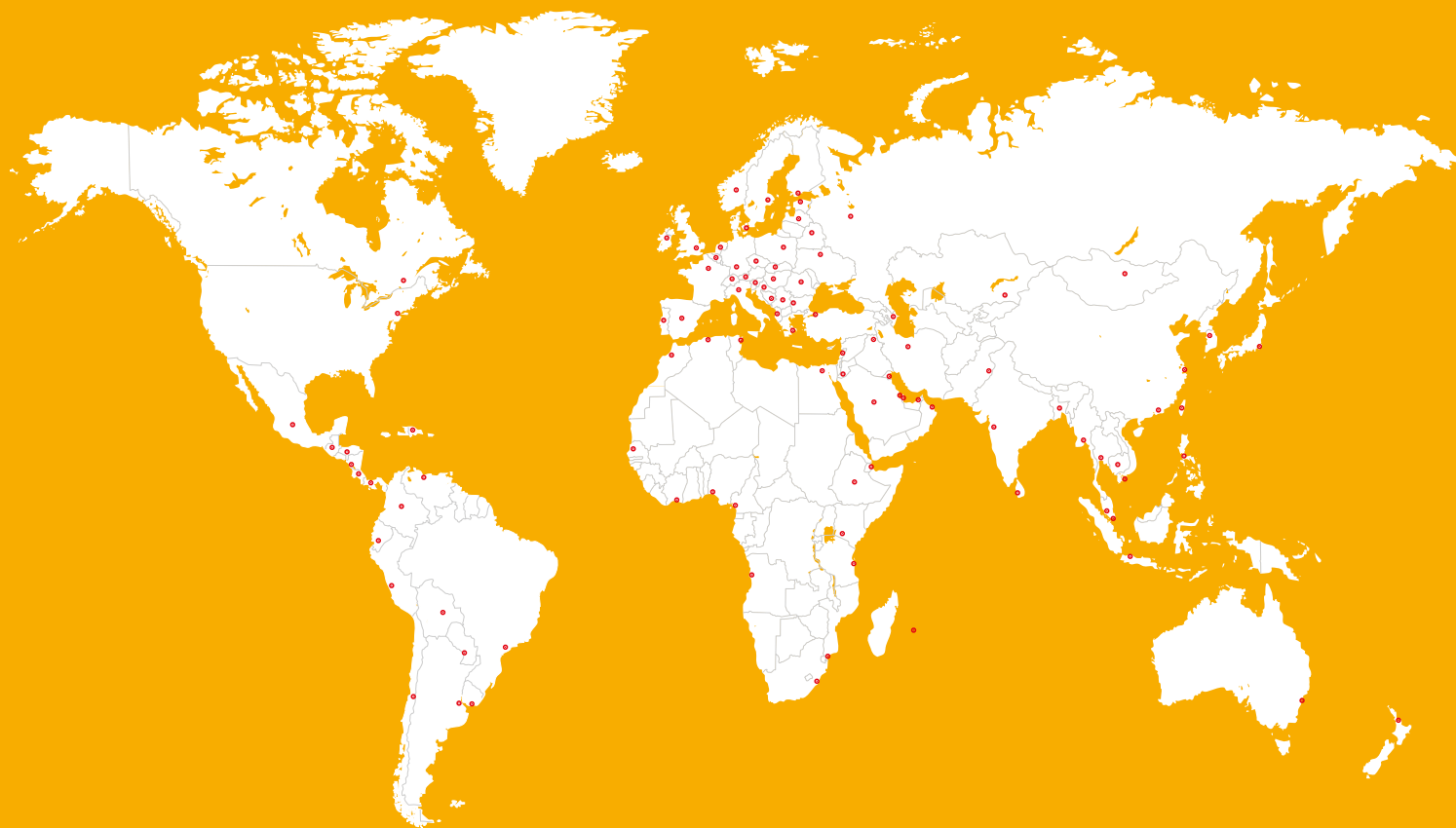
	Steg
	<p>Avlägsning/sanering Skär bort den gamla skadade fogmassan med knivmaskin eller för hand. Fogytorna skall vara rena, torra, fria från fett och föroreningar.</p>
	<p>Återfogning Följ de steg som finns i metodbeskrivning för fasadfogning.</p>

5. Renovering med tätband

I de fall där rörelsen i fogen är större än någon fogmassa klarar, kan tätningen göras med tätband (t ex Sikaflex® Stripe FB-90 eller Sika® Silbridge-300) och för ändamålet anpassat lim. Denna metod är en teknisk lösning som ej är estetiskt tilltalande.

GLOBALT MEN LOKALT PARTNERSKAP

MER INFORMATION:

SIKA SVERIGE

Sika Sverige AB, som ingår i den globala koncernen Sika AG, är en ledande leverantör av kemiska specialprodukter. Sika levererar lösningar, system och produkter till byggbranschen och tillverkande industrier och är en ledare inom material som används för att foga, fästa, dämpa, förstärka och skydda lastbärande konstruktioner. Sikas produktsortiment består av högkvalitativa betongtillsatsmedel, specialbruker, lim & fog, dämpande och förstärkande material, system för strukturell förstärkning, industrigolv samt tak och vattentätande system.

Våra senaste försäljningsvillkor gäller.
Vänligen läs alltid gällande Tekniskt Datablad före användning av våra produkter.

SIKA SVERIGE AB
Domnarvsgatan 15
163 53 SPÅNGA

Kontakt
Tel 08-621 89 00
www.sika.se, order@se.sika.com

BUILDING TRUST

